

Оптимізація бізнес-процесів на підприємствах України в сучасних умовах

На сьогоднішній день Україна знаходиться в досить складному економічному становищі, що проявляється у зростанні інфляції та безробіття; збільшенні величини зовнішньої заборгованості та зниженні ВВП, а також у диспропорції між фінансовим і реальним секторами економіки. Через недосконалу законодавчу базу та несприятливий інвестиційний клімат в Україні спостерігається зменшення інвестиційної активності. За таких умов керівництву підприємства необхідно використовувати нові інструменти та методи управління бізнес-процесами, що пов'язані з постійними змінами кон'юнктури ринку та процесу виробництва.

Під бізнес-процесами розуміють множину внутрішніх видів діяльності, яка закінчується створенням продукції, що необхідна клієнту, задовольняє його бачення вартості, довговічності, сервісу й якості. Крім того, виокремлюють такі види бізнес-процесів, які можуть потребувати перегляду та перепроєктування: основні, допоміжні, бізнес-процеси розвитку та процеси управління. Досліджуючи ефективність існуючих бізнес-процесів підприємства, необхідно обрати відповідну методику чи підхід, який, своєю чергою, стане дієвим механізмом розвитку підприємства.

Поліпшення бізнес-процесів (BPI) – це підхід, що дозволяє підприємствам оптимізувати свою виробничу та управлінську діяльність та досягти вищої ефективності. Запровадження методу BPI забезпечує скорочення витрат та циклу бізнес-процесу на 90% при одночасному підвищенні його якісних характеристик більш ніж на 60%. Оптимізація бізнес-процесів є одним з аспектів організаційного розвитку, за якого ряд дій береться власником процесу для виявлення, аналізу та покращення існуючих бізнес-процесів на підприємстві у відповідності з поставленими цілями і завданнями, таких як збільшення прибутку і продуктивності, зниження витрат тощо. Також BPI є таким способом зміни існуючих бізнес-процесів, за якого досягається поліпшення якості продукту або послуги, з метою їх відповідності потребам споживачів. Серед принципів оптимізації бізнес-процесів виокремлюють: відповідність поліпшення бізнес-процесів цілям підприємства; орієнтація на споживачів; наявність критеріїв оптимізації бізнес-процесів; наявність осіб, відповідальних за їх оптимізацію.

Методи оптимізації бізнес-процесів поділяють на три великих групи. До першої групи належать методи, які засновані на досвіді. Вони є універсальними і підходять для будь-якого бізнесу. До другої групи належать методи бенчмаркінгу. Сутність їх полягає в аналізі і копіюванні діяльності успішних компаній. Третя група методів об'єднала у собі технології командної роботи. Використання кожного із цих методів залежить від характеру організації та специфіки діяльності.

Для побудови дієвої системи управління необхідно: 1) переглянути внутрішні резерви підприємства; 2) розглянути питання оптимізації існуючої структури та всіх бізнес-процесів; 3) з'ясувати, які з бізнес-процесів «працюють» на прибуток; 4) з'ясувати, які процеси є другорядними та ступінь їх перспективності та участі в загальному прибутку; 5) знайти процеси, які відволікають капітал компанії. Тобто, необхідно проведення поглибленого аудиту всіх бізнес-процесів підприємства.

Можливість постійного моніторингу за станом збудованої системи бізнес-процесів підприємства досягається вибором показників ефективності для кожної складової процесу. Показники ефективності описуються математично. Внаслідок кореляції показників всіх складових бізнес-процесів між собою, виникає можливість моніторингу господарської діяльності підприємства, моделювання ситуацій різного характеру за ступенем складності, визначаються «вузькі» місця в діяльності підприємства. Завдяки цьому з'являється можливість оперативно впливати на процеси у разі виникнення різного роду впливу зовнішніх і внутрішніх факторів. Описана схема бізнес-процесів підприємства дозволяє оперативно отримувати та аналізувати результати ефективності діяльності підприємства. На підставі збудованих моделей бізнес-процесів, формуються технічні умови фахівцям IT-галузі, проводиться аналіз існуючого програмного забезпечення або вибір іншого, здатного супроводжувати розроблені моделі. Як правило, використовують ERP системи управління ресурсами виробництва, WMS системи автоматизації процесів складського господарства, TMS системи автоматизації управління транспортом і транспортними потоками, CRM системи збору та аналізу інформації про ринок збуту та постачання.

Отже, саме оптимізація бізнес-процесів є одним із головних дієвих інструментів забезпечення ефективності діяльності підприємств, сприяє збільшенню прибутку і зростанню продуктивності, зниженню витрат, поліпшенню якості продуктів або послуги, з метою їх відповідності потребам клієнтів і споживачів. Для максимізації якості бізнес-процесів на підприємствах України необхідно використовувати такі методи оптимізації, які дозволять встановити баланс між задоволенням споживачів і конкуруючими силами ринку з одного боку та показниками ефективності бізнес-процесів з іншого.